

Ljubljana, 21. 10. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE **Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano**

g. Tomaž Lisec, predsednik

ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče nujna seja Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, z obravnavo naslednje točke:

»Uvedba obveznega označevanja hranilne vrednosti živil«.

I. Obrazložitev:

Namen zakonodaje, ki ureja področje označevanja je omogočiti potrošnikom razumljive in ustrezne informacije o vsebini in sestavi živilskih izdelkov. Označba na živilu je vir informacij in predstavlja komunikacijo med proizvajalcem oziroma prodajalcem na eni strani in med kupcem oziroma potrošnikom na drugi strani. Za kupca oziroma potrošnika je najpomembnejše, da označba na živilu vsebuje vse potrebne informacije o živilu, kar mu omogoči ustrezno izbiro in uporabo živila.

Splošno označevanje je enotno za vse države članice EU in velja od 13. decembra 2014. Uredba UREDBA (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (v nadaljevanju: Uredba) združuje in posodablja dve področji zakonodaje o označevanju živil: splošno označevanje živil in označevanje hranilne vrednosti živil.

Tako je potrebno za označevanje živil od 13. 12. 2014 uporabljati predpisano minimalno velikost črk, obvezno označevati porekla nekaterih vrst mesa ter poudarjeno označevati alergene.

Omenjena uredba pa s 13. 12. 2016 zahteva tudi obvezno označevanje hranilne vrednosti (beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati in drugo) za predpakirana živila.

Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS so sicer imeli pet let časa, da uredijo izvajanje leta 2011 sprejete evropske uredbe o označevanju živil, a so se tega lotili šele septembra letos, tri mesece preden nova pravila začnejo veljati, prenos uredbe pa so po birokratsko zapletli bolj kot v drugih državah.

Kmetje si namreč želijo, da bi jih ministrstvo izvzelo iz uredbe. Hranilne snovi v njihovih izdelkih, na primer jogurtih, nihajo, zato po njihovem mnenju informacije na označbi ne bi bile verodostojne.

"Vsebnost hranil v nekaterih surovinah, ki jih predelujejo na kmetiji, recimo v surovem mleku, zelo nihajo glede na sezono in letni čas. Zaradi nihanja hranil v surovinah bi lahko za kmečke izdelke izračunali le približno hranilno vrednost, s tem pa bi zavajali kupce, kar ni v skladu z namenom uredbe," je za medije povedala Irena Orešnik, sirarka in nekdanja predsednica Združenja kmečkih sirarjev.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je šele septembra pripravilo predlog predpisa, ki bi kmete in druge male proizvajalce živil določil kot izjemo, a naj bi željam kmetov nasprotovali zbornica živilskih podjetij pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) in Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS). Rok za pripombe na predlog predpisa pa je bil manj kot dva tedna. Zdaj so dejavnosti za sprejem očitno ustavljene zaradi tega, ker se s predlogom "ne strinjajo vsi vključeni deležniki oziroma so njihova mnenja diametralno si nasprotujoča, brez njihovega soglasja pa je nemogoče sprejeti navedeni predpis."

Situacijo bi lahko rešili na veliko lažji način, kot so to npr. storili v Veliki Britaniji. Evropska komisija namreč v omenjeni uredbi nekatere izdelke oziroma proizvajalce že navaja kot izjeme, med drugim "živila, tudi obrtno proizvedena živila, ki jih proizvajalec majhnih količin proizvodov dobavlja neposredno končnemu potrošniku ali lokalnim maloprodajnim podjetjem, ki dobavljajo neposredno končnemu potrošniku".

Uredba torej za male proizvajalce, ki prodajajo v lokalnih trgovinah, že določa izjemo – treba je le določiti, kdo je mali prodajalec in kje lahko prodaja, da ostane izjema. Britanska vlada je posledično v smernicah za podjetja določila, kaj zanje pomenita pojma "proizvajalec majhnih količin proizvodov" in "lokalno maloprodajno podjetje", s čimer je podjetjem dala jasne usmeritve, ali za njih izjema velja ali ne.

Medtem ko so Britanci le natančneje definirali pojme, ki jih določa uredba, naše ministrstvo meni, da je za to, da kmete določimo kot izjemo, treba sprejeti nacionalni predpis, o tem pa nato še uradno obvestiti Evropsko komisijo. Kmetje na drugi strani menijo, da uredbe ne gre tolmačiti tako in da uredba že zdaj male proizvajalce navaja kot izjemo. V tem primeru bi morali v pravilniku samo določiti definicijo pojmov "proizvajalec majhnih količin proizvodov" in "lokalno maloprodajno podjetje", kot so to storili Britanci. Katero tolmačenje uredbe je pravilno, bi lahko ministrstvo v petih letih, kolikor časa so imeli, razčistilo z Brusljem, a tega niso storili.

Če izjeme za kmete ne bo, nekaterih izdelkov s kmetij, kot so jogurti s sadjem, od decembra dalje ne bo več na policah trgovcev. Prav zaradi tega naj bi bili rešitvam za kmete naklonjeni tudi trgovci, ki so v zadnjih letih veliko napora vložili v povečevanje nabora lokalnih izdelkov.

Tako na trgovski zbornici kot v Mercatorju pravijo, da so seznanjeni s tem, da se za male proizvajalce pripravlja predpis, ki naj bi prinesel poenostavitve in evropsko primerljive rešitve za manjše pridelovalce. Na zbornici, kjer rešitvam ne bodo nasprotovali, usklajevanja pričakujejo še ta mesec.

II.

Po opravljeni razpravi na Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagamo, da se sprejmejo naslednji **sklepi**:

1. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano se je seznanil z uvedbo obveznega označevanja hranilne vrednosti živil.
2. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da v roku enega meseca pripravi rešitve obveznega označevanja hranilne vrednosti živil, ki bodo zasledovale cilje Uredbe, a ne bodo na škodo slovenskih kmetov niti potrošnikov.
3. Odbor za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da v roku treh mesecev poroča pristojnemu odboru v DZ o sprejetih ukrepih.

III.

Predlagatelji nujne seje Odbora za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano predlagamo, da na sejo odbora povabite:

- Ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejana Židana,
- Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije,
- GZS – Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij,
- Trgovinsko zbornico Slovenije,
- Sindikat kmetov Slovenije,
- Zadružno zvezo Slovenije,
- Gospodarsko interesno združenje mlekarstva Slovenije,
- Združenje kmečkih sirarjev,
- Zvezo potrošnikov Slovenije.

Priloge:

- UREDBA (EU) št. 1169/2011 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive

Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004

- <http://siol.net/novice/slovenija/zidanovi-birokrati-preizkusajo-zivce-kmetov-427943>

- <http://siol.net/novice/gospodarstvo/nova-pravila-o-oznacevanju-zivil-gostinci-nezadovoljni-347283>

Vodja poslanske skupine SDS,
Jože Tanko